

Organ	Strategisk regional beredning
Plats	Sammanträdesrum Mälaren, Regionhuset, Västerås
Tidpunkt	Fredagen den 7 februari 2020
Ledamöter	Denise Norström (S), Ordförande Helena Hagberg (L) Tomas Högström (M), 2:e vice ordförande Barbro Larsson (C) Lena Johansson (S) Ingvar Jonsson (SD) Anders Röhfors (M), Arboga Andreas Silversten (S), Arboga Marino Wallsten (S), Fagersta Hans Granlund (V), Fagersta Catarina Pettersson (S), Hallstahammar Håkan Freijd (M), Hallstahammar Mikael Peterson (S), Kungsör Maria Liljedahl (SD), Köping Johanna Odö (S), Norberg Anders Wigelsbo (C), Sala Ulrika Spårebo (S), Sala Lena Lovén-Rolén (S), Skinnskatteberg Kent Pettersson (SD), Surahammar Anders Teljebäck (S), Västerås Elisabeth Unell (M), Västerås
Övriga	Anne-Marie Blomqvist Kangro (V), utvecklingsstrateg Social välfärd Regionala utvecklingsförvaltningen § 13 Anders Åhlund, regiondirektör Christina Ersson, mötessekreterare Simon Bölling, verksamhetschef ledningsstab Regionala utvecklingsförvaltningen Annette Rydqvist, planhandläggare Länsstyrelsen i Västmanlands län § 6 Minoo Akhtarzand, landshövding § 6 Jessica Cedergren, infrastrukturstrateg Samhällsutveckling Regionala utvecklingsförvaltningen § 7 David Lundgren, strateg ledningsstab Regionala utvecklingsförvaltningen § 8 Mohammad Sabet, verksamhetschef Trafikförsörjning Kollektivtrafikförvaltningen § 11

§ 1 Fastställande av föredragningslista

Beredningens beslut

1. Den preliminära föredragningslistan fastställs.

§ 2 Föregående protokoll

Anmäls att beredningens protokoll från sammanträdet 2019-11-29 justerats i föreskriven ordning.

§ 3 Justering

Beredningens beslut

1. Maria Liljedahl utses att jämte ordföranden justera dagens protokoll.

§ 4 Nästa sammanträde

Beredningens beslut

1. Nästa sammanträde ska äga rum fredagen den 3 april 2020 kl 09.00.

§ 5 Minnesanteckningar från samverkansgrupperna

- Samverkansgrupp Äldre 2019-12-20
- Samverkansgrupp Kultur/idrott 2019-11-08 och 2019-12-06

Beredningens beslut

1. Minnesanteckningarna läggs till handlingarna.

§ 6 Medborgarundersökning

Region Västmanland och Länsstyrelsen i Västmanland har genomfört en medborgarundersökning i länet. Annette Rydqvist, Länsstyrelsen, och Simon Bölling, Region Västmanland, presenterar resultat från medborgarundersökningen.

Simon Bölling inleder med bakgrund. Under hösten 2019 genomfördes en attitydundersökning bland 6 000 personer i åldrarna 18 – 84 år som bor i Västmanlands län. Svarsfrekvensen var 47 %. Frågorna gällde bland annat invånarnas syn på boende och trygghet, arbete och arbetsliv, miljö, kommunikationer och resvanor, fritid och utbud av kultur och samhällsfunktioner. En motsvarande undersökning genomfördes 2015.

Annette Rydqvist går igenom resultat för boende och trygghet. En faktor som framhålls som viktig för trivsel där man bor är tillgång till väl fungerande bredband. Drygt 40 % har oroat sig för att utsättas för våld eller hot om våld det senaste året. Anmärkningsvärt är att drygt 7 % av kvinnor mellan 25 och 34 år svarar att de utsatts för våld ofta. Var fjärde kvinna har avstått från att gå på promenad på grund av en känsla av otrygghet.

Simon Bölling går igenom resultat för arbete och arbetsliv. De flesta västmanlänningar trivs bra på sitt arbete. 40 % kan tänka sig att bli företagare, och av dessa är fler män än kvinnor. Många i länet har bosatt sig nära arbete eller studieställe. Priset framhålls som en viktig faktor för att resa kollektivt eller inte. Många upplever att bredband fungerar bra, men ca 20 % av dem som ibland arbetar på distans skulle göra det oftare om bredbandet fungerade bättre.

Annette Rydqvist går igenom resultat för frågor kring miljö. Miljöfrågor är överlag viktigare för kvinnor än för män, och de är inte lika viktiga för den yngsta åldersgruppen, 18 – 24 år.

Hon går också igenom resultat för kultur, fritidsaktiviteter och samhällsfunktioner. Den största skillnaden gäller möjlighet till kontantuttag. Simon Bölling går igenom resultat för olika fritidsaktiviteter som friluftsområden, bibliotek, hotellövernattningar etcetera.

Annette Rydqvist konstaterar att andelen nöjda eller mycket nöjda med livet där de bor är väldigt hög, runt 95 %, och nästan 90 % skulle rekommendera vänner och bekanta att flytta till den egna orten.

Landshövding Minoo Akhtarzand kommenterar att resultatet inte ändrats så mycket sedan förra undersökningen och att det är viktigt att arbeta för att förbättra resultaten.

Beredningens beslut

1. Informationen noteras.

§ 7 En bättre sits - systemanalys och storregional godsstrategi

Anders Teljebäck och Jessica Cedergren informerar om arbetet i En Bättre Sits inom Mälardalsrådet. Jessica Cedergren informerar även om innehåll och status på arbetet med att ta fram en storregional godsstrategi och dess bäring på Västmanland.

Anders Teljebäck inleder med en kort historik och går igenom ett antal åtgärder i nuvarande systemanalys översiktligt och status för dem. Under 2019 har ett antal temagrupper arbetat med systemanalys, och Jessica Cedergren går igenom vad respektive grupp har haft för inriktning.

De går över till att diskutera prioriteringar för Västmanlands län, som bland annat Mälarbanan, E20 och sträckan Oslo – Stockholm. Jessica Cedergren går igenom olika aktiviteter inom den närmaste tiden. Arbetet med en ny systemanalys fortskrider. Ett slututkast kommer att skickas ut till Mälardalsrådets medlemmar i slutet av februari, och analysen ska presenteras vid Mälartinget i maj och godkännas formellt av regionfullmäktige efter sommaren.

Beredningen diskuterar bland annat regionala jämfört med storregionala åtgärder samt tågtrafikering och tillgängligheten in mot Stockholm från länets kommuner via Citybanan.

Beredningens beslut

1. Informationen noteras.

§ 8 Regional utvecklingsstrategi, RUS

Arbetet med länets nya regionala utvecklingsstrategi går framåt och är nu i slutfasen. Dokumentet har sedan slutet av november diskuterats av politiken i Region Västmanland och justeringar och förslag har arbetats in i det slutförslag som nu föreligger.

Simon Bölling och David Lundgren går igenom en utskickad version av den regionala utvecklingsstrategin, RUS:en. De tar upp det framtagna webbaserade uppföljnings- och lärandesystemet, ger exempel på andra strategier och handlingsplaner i länet samt går igenom tidplanen för arbetet fram till beslut i fullmäktige i april. Ändringar jämfört med tidigare versioner handlar bland annat om stärkt integration och språk, stärkt infrastruktur, kollektivtrafik och stråk, omarbetad text om jämlikhet samt omarbetade mål.

Beredningen diskuterar bland annat robust bredband, grönt kompetenscentrum, digital tillgänglighet, andelen sysselsatta i speciellt grupper som står långt från arbetsmarknaden samt länets styrkeområden.

Beredningens beslut

1. Informationen noteras.

§ 9 Presidiekonferens 27 - 28 aug

En konferens planeras för regionens och kommunernas presidier i berörda politiska organ lunch-lunch den 27 - 28 augusti i Örebro. Möjliga teman är Regional utvecklingsstrategi och Nära vård. Ett detaljerat program kommer arbetas fram under våren i samarbete med beredningens presidium.

Beredningens beslut

1. Informationen noteras.

§ 10 Årsplanering 2020 för strategisk regional beredning

Anders Åhlund redovisar kortfattat ett utkast till årsplanering för strategisk regional beredning 2020. Beredningen framför att en utbildning i folkhälsa bör planeras in, samt att frågan om hur primärvården fungerar ute i länet bör tas upp på nästa sammanträde.

Beredningens beslut

1. Det redovisade förslaget till årsplanering 2020 för strategisk regional beredning godkänns.

§ 11 Kollektivtrafik

Mohammad Sabet beskriver status på arbetet med att ta fram trafikrambudgeten för Regionen och kommunerna inför 2021, samt informerar om processen för att ta fram ett nytt Trafikförsörjningsprogram och pågående projekt.

Kollektivtrafikförvaltningen önskar även återkoppling på tidigare frågeställning hur respektive kommuns intresse är för att starta ett arbete med ett gemensamt färd-tjänstreglemente för länet.

Mohammad Sabet inleder med en genomgång av processen så här långt. Han går igenom ett antal planerade förändringar som justering av trafikutbud samt diskuterar risker i rambudgeten som fordonsbrist och förändring av biogasskatten.

Beredningen diskuterar tidpunkten för tidtabelljusteringar, hur förändringen av biogasskatten påverkar respektive kommun och om det i sin tur påverkar införandet av elbussar, möjligheten till rena pendlingslinjer i busstrafiken, beräkningar angående att återgå till dieselbussar, tillgången till biogas, nedläggning av linje 552 samt justeringar av natturer.

Mohammad Sabet går över till Elbussprojektet där Svealandstrafiken har tagit fram ett förslag för etapp 1 av elektrifieringen i Västerås. Han går igenom tidplan för övergången till elbussar, som i dagsläget beräknas vara genomförd 2030.

Beredningen diskuterar upplägget för kommande upphandlingar av elbussar.

Mohammad Sabet efterlyser till sist inspel gällande ett länsgemensamt regelverk för färdtjänst.

Från Kungsör och Sala framförs att man är positiv till ett gemensamt regelverk. Frågan om vilka kommuner som skiljer sig mest ifrån varandra vad gäller regler för färdtjänst tas upp, och Mohammad Sabet konstaterar att det är Sala och Västerås. Beredningen diskuterar också att detta kan ses som en jämlikhetsfråga då det är bra om reglerna och bedömningen av om man ska få färdtjänst är likartade i länets olika kommuner. I dagsläget behöver man beställa riksfärdtjänst för att åka runt i sitt län vilket kan ses som orimligt.

Frågan om kostnad för respektive kommun tas upp, och Mohammad Sabet svarar att effekterna för närvarande inte finns nedbrutna per kommun och att nivån behöver läggas fast först. Vad som tolkas som riksfärdtjänst skiljer sig också mellan kommuner.

Beredningen skickar med till Kollektivtrafikförvaltningen att frågan bör skickas till respektive kommun för behandling.

Beredningens beslut

1. Informationen noteras.

§ 12 Kraftförsörjning Östra Mellansverige – resultat ny rapport

Simon Bölling informerar om kraftförsörjning i Östra Mellansverige, ÖMS. Region Västmanland har tillsammans med regionerna i ÖMS tagit fram en rapport, ÖMS 2050, som syftar till att ge en sammanfattande bild av kraftförsörjningen inom ÖMS och kopplingen till den svenska kraftförsörjningen ur ett framtidsperspektiv, samt att samordna storregional planering i Östra Mellansverige. Rapporten är avgränsad till att utgöra ett kunskapsunderlag inom kraftförsörjningen och elsystemet. Han inleder med bakgrund

Han går igenom hur eldistribution fungerar med stamnät, regionnät och lokalnät, elproduktion över tid per kraftslag (vattenkraft, kärnkraft, kraftvärme med mera), elanvändning över tid per sektor (industri, bostäder, transporter med mera) samt en översikt över elanvändningen i Sverige. Han tar upp de centrala begreppen elbrist

(tillgång till el under ett år), effektbrist (tillfällig brist, obalans mellan produktion och användning vid ett visst tillfälle) och kapacitetsbrist (tillgänglig el kan inte levereras till det ställe där den behövs). Han diskuterar olika faktorer som förväntas påverka elanvändningen framöver och går närmare in på problem med kapacitetsbrist, som bland annat kan påverka var näringslivetableringar sker. Han diskuterar hur lång tid investeringar i olika energislag tar och diskuterar slutsatser som kan dras av nuläget, till exempel att Sverige inte har brist på elenergi men att det råder kapacitetsbrist i vissa regioner/områden vilket kan vara ett hinder för tillväxt.

Han går igenom kapacitetsläget i länet och kommande åtgärder från bland annat Svenska kraftnät och avslutar med en diskussion om bland annat hur central kraftförsörjning är för länets kommuner vad gäller exempelvis näringsliv, detaljplaner och bostadsplanering.

Beredningen diskuterar övergången till kraftförsörjning från vind och sol, vikten av framförhållning i energipolitiken och av energiinvesteringar i god tid, samt kommunernas ansvar för att till exempel främja fjärrvärme, fundera på var det exempelvis kan vara lämpligt med vindkraft, möjligheten till att bygga ut elkraftförsörjningen i den takt som kommer att krävas vid övergång till elbussar och fler elbilar, produktion kontra kapacitet vid varje givet tillfälle och hur glapp kan överbryggas med till exempel bättre batterier.

Beredningens beslut

1. Informationen noteras.

§ 13 Regional elevhälsosamordning - fortsättning efter 2020w

Samordnande av elevhälsan är ett tvåårigt samfinansierat projekt som enligt nuvarande projektplan pågår fram till och med augusti 2020. Regionen har uppfattat arbetet som mycket värdefullt och önskar se en fortsättning på samarbetet. Kommunerna bidrar tillsammans med 500 000 kronor per år.

Anne-Marie Blomqvist Kangro redogör för hur projektet har löpt och diskuterar möjliga vägar fram. Hon inleder med en kort bakgrundsbeskrivning och vad man uppnått hittills. Hon tar bland annat upp att samverkan har fördjupats och ett stort kontaktnät har skapats. Elevhälsosamordningen fungerar som en sambandscentral för information i länet. Hon ger ett antal exempel på aktiviteter under året som bättre kommunikation mellan elevhälsan och barn- och ungdomspsykiatri. Man arbetar också med patientsäkerhetsfrågor och kompetensutveckling med bland annat utbildningsdagar, stöd till skolchefer i medicinska frågor och nyhetsbrev.

Beredningen diskuterar om alla kommuner representeras på utbildningsdagarna, integrationen mellan elevhälsovård och primärvård i ljuset av "nära vård" samt samverkan kring psykisk hälsa hos eleverna.

Vid beredningens sammanträde 2020-04-03 planeras behandling av ärendet med beslut om rekommendation till regionen och respektive kommun att förlänga projektet. Inför detta sammanträde bör frågan behandlas i berörda direktörsnätverk samt i respektive kommun.w

Beredningens beslut

1. Informationen noteras.

§ 14 Övriga frågor

Inga övriga frågor framställs.

§ 15 Kommande möte

Vid nästa sammanträde planeras följande frågor:

- RUS beslut
- Trafikrambudget kollektivtrafik
- Status bredbandsläget i länet
- Genomförandeplan för regional transportinfrastruktur
- Verksamhetsplanering -21 och återslagrapportering arbetet 2019 enl VP
- Handlingsplan för regional digital agenda
- Fortsättning elevhälsosamordnarfunktionen
- Primärvården i länet i förhållande till Nära vård
- Utbildning i folkhälsa

Vid protokollet

Christina Ersson, mötessekreterare

Justerat 2020-02-27

Denise Norström
Ordförande

Maria Liljedahl
Justerare